

Po prečítaní textu vyrieš úlohy.

Prvá celonárodná kultúrna inštitúcia Slovákov vznikla v 63. roku 19. storočia. Od svojho vzniku až do násilného zatvorenia v roku 1875 bola jedinou celoslovenskou kultúrnou ustanovitzňou. Bez podpory štátu, odkázaná na milodary slovenského ľudu, vyvíjala širokú aktivitu. Plnila funkciu vedeckého spolku a vydávala aj prvý slovenský vedecký časopis – Letopis Matice slovenskej. Organizovala kultúrno-osvetovú činnosť, vydávala knihy a kalendáre. Položila základy vedy, knihovníctva, múzejníctva a archívnictva. Stala sa symbolom jednoty svojho národa a jeho existencie. Na jej čele stáli významní cirkevní predstavitelia, Štefan Moyzes a Karol Kuzmány. Po zákaze činnosti Matice slovenskej pokračovali v jej šľapajach spoločnosti a spolky, ktorých zrod iniciovala Matica.

1. Doplň chýbajúce slová do výpovede.

- Maticu slovenskú aj slovenský ľud.
- Prví mohli uverejňovať svoje práce vo časopise.
- Matica slovenská mala pôsobnosť, jej činnosť trvala v 19. storočí rokov.

2. Číslovky prepíš slovom.

- v 63. roku
19. storočia
- v 1875. roku

3. Vyrieš podľa pokynov.

- Z 2. vety vypíš postupne rozvitý prívlastok.
- Vypíš z textu zložené prídavné meno.
- Vypíš z 1. vety prídavné meno, v ktorom sa uplatňuje rytmické krátenie.

4. Od podstatného mena *Moyzes* utvor

- prívlastňovacie prídavné meno v N sg., ženský rod.
- vzťahové prídavné meno, N pl., mužský rod.
- prívlastňovacie prídavné meno, G pl.

5. Vyrieš podľa pokynov.

- Zo 7. vety vypíš prívlastňovacie zámeno, ktoré sa nedá skloňovať.
- Od radovej číslovky 19. utvor 2 násobné číslovky.
- Od zámena *svojho* utvor inštrumentál pl.

Podčiarkni spisovné slovo alebo slovné spojenie.

- V núdzi poznáš priateľa, tak to v živote **chodí/býva**.
- Beseda o zdravej výžive **išla/prebiehala** v aule budovy.
- Už je možno/Už možno** cestovať do Kanady bez víz?
- V záhradnej reštaurácii hrajú hudbu **k tancu/do tanca**.
- Dávam prednosť ruži pred **hrebíčkom/karafiátom**.
- Na chlieb/Na chleba** s maslom si pridal med.
- Môj malý brat rád sedáva v dedkovom **húpacom/hojdacom** kresle.
- Keď deti veľmi **hýčkame/rozmaznávame**, nie je to správne.
- Nejasné otázky zo slovenčiny konzultujeme s **jazykovednou/jazykovou** poradňou.
- Pred lyžiarskym výcvikom sme mali doma poriadny **frmol/zmätok**.

Pravopisný test

Dvoch profesorov lekárstva zavola Pasteur, dvoch z nevelkého počtu tých, čo verili v mikróby a stali sa **prv_mi mikrobiolog_ckými** bádateľmi vo Francúzsku. Boli to Dr. Jacques Joseph Grancher, profesor vnútorného lekárstva, vtedy **štyridsaťdvaročný/štyridsať dva ročný** a tmavovlasý **šesťdesiatnik/šesťdesiatník** Dr. Edmé Félix Alfréd Vulpian. Obaja lekári vyslovili presvedčenie, že **dez_nfekčný** roztok použitý dvanásť hodín nato, čo bolo dieťa **vys_lené** od pohryznutia, nijako nemohol zabrániť nákaze. **Starostliv_** profesori zatiaľ priložili na rany nové **obväzové/obvezové** bandáže. S nekonečnou pozornosťou, za **fantast_ckých** bezpečnostných opatrení, rozotrel Pasteur kúsok miechy kráľika **uh_nutého** pred štrnástimi dňami na besnotu a profesor Grancher dal **v_strašenému** chlapcovi prvú **injekčnú/iniekčnú** liečbu. **Sedem/sedmoro** dní bolo pre Pasteura **najťažších/najťažších**. Dupot **kop_t** na neďalekej hradskej, klopanie na domové dvere – Pasteur zakaždým **zblednutý/sblednutý** až osinel: isto je to listár s telegramom z Paríža, že dieťa ochorelo. Hodiny a hodiny chodil **ustarosten_** a **kr_vkajúci** Pasteur po lese. Joseph Meister, **dev_ťročný** chlapec, prvý zachránený – tak sa **s ním/s nim** stretávame vo všetkých dejinách lekárstva. Joseph Meister sa stal **v_nikajúcim** kuchárom, neskôr odišiel do Paríža, kde bol vrátnikom v Pasteurovom ústave.

VEĽA ŠŤASTIA!

Riešenie

- a) finančne podporoval (2)
 - b) vedci/ vzdelanci/Slováci, vedeckom (2)
 - c) celoslovenskú, trinásť (2)
- a) v šesťdesiatom treťom roku (1)
 - b) devätnásteho storočia (1)
 - c) v tisíc osemsto sedemdesiatom piatom roku (1)
- a) jedinou celoslovenskou kultúrnou (1)
 - b) kultúrno-osvetovú (1)
 - c) kultúrna (1)
- a) Moyzesova (1)
 - b) moyzesovskí/moyzesovské (1)
 - c) Moyzesových (1)
- a) jeho (1)
 - b) devätnásťkrát, devätnásť raz (2)
 - c) so svojimi (1)

19 bodov

1. V núdzi poznáš priateľa, tak to v živote **chodí/býva**. (1)
2. Beseda o zdravej výžive **išla/prebiehala** v aule budovy. (1)
3. **Už je možno/Už možno** cestovať do Kanady bez víz? (1)
4. V záhradnej reštaurácii hrajú hudbu **k tancu/do tanca**. (1)
5. Dávam prednosť ruži pred **hrebíčkom/karafiátom**. (1)
6. **Na chlieb/Na chleba** s maslom si pridal med. (1)
7. Môj malý brat rád sedáva v dedkovom **húpacom/hojdacom** kresle. (1)
8. Keď deti veľmi **hýčkame/rozmaznávame**, nie je to správne. (1)
9. Nejasné otázky zo slovenčiny konzultujeme s **jazykovednou/jazykovou** poradňou. (1)
10. Pred lyžiarskym výcvikom sme mali doma poriadny **fmol/zmätok**. (1)

10 bodov

Dvoch profesorov lekárstva zavolať Pasteur, dvoch z nevelkého počtu tých, čo verili v mikróby a stali sa **prvými mikrobiologickými** bádateľmi vo Francúzsku. Boli to Dr. Jacques Joseph Grancher, profesor vnútorného lekárstva, vtedy **štyridsaťdvaročný/štyridsať dva ročný** a tmavovlasý **šesťdesiatnik/šesťdesiatnik** Dr. Edmé Félix Alfréd Vulpian. Obaja lekári vyslovili presvedčenie, že **dezinfekčný** roztok použitý dvanásť hodín nato, čo bolo dieťa **vysilené** od pohryznutia, nijako nemohol zabrániť nákaze. **Starostliví** profesori zatiaľ priložili na rany nové **obväzové/obvezové** bandáže. S nekonečnou pozornosťou, za **fantastických** bezpečnostných opatrení, rozotrel Pasteur kúsok miechy kráľika **uhynutého** pred štrnástimi dňami na besnotu a profesor Grancher dal **vystrašenému** chlapcovi prvú **injekčnú/iniekčnú** liečbu. **Sedem/sedmoro** dní bolo pre Pasteura **najťažších/najťažších**. Dupot **kopýt** na neďalekej hradskej, klopanie na domové dvere – Pasteur zakaždým **zblednutý/sblednutý** až osinel: isto je to listár s telegramom z Paríža, že dieťa ochorelo. Hodiny a hodiny chodil **ustarostený** a **krivkajúci** Pasteur po lese. Joseph Meister, **deväťročný** chlapec, prvý zachránený – tak sa **s ním/s nim** stretávame vo všetkých dejinách lekárstva. Joseph Meister sa stal **vynikajúcim** kuchárom, neskôr odišiel do Paríža, kde bol vrátnikom v Pasteurovom ústave.

21 bodov

Celkom: 50 bodov